

Deklaratsioon Euroopa Liidu maapiirkondade ja maaelu arengu poliitika tuleviku kohta

Detsember 2024

Maaelupakti koordineerimisrühma deklaratsioon

Lühiversioon

I. Maapiirkondade tulevik on kogu ühiskonna mure

> Maapiirkondadel on **ELi majanduses keskne roll**, sest seal asuvad elulised ressursid, millest sõltuvad peamised sektorid. Nad on tähtsad **kliimamuutustega tegelemisel**, **ELi sotsiaalstruktuuri rikastamisel**, **Euroopa traditsioonide ja kultuurilise mitmekesisuse säilitamisel ning piirialade julgeoleku kindlustamisel**.

II. Maaeluprobleemidele tuleb kiiresti reageerida

> Probleemid: **demograafilised** probleemid (rahvastikukadu ja vananemine), vähene **teenuste osutamine**, digi-, rohe- ja majandus^{üleminek} ning **piiratud inim- ja finantsressursid**.
> Reageerimine: **investeeringud** kohapealsesse suutlikkusse, taristusse, teenustesse ja innovatsiooni; **tugevam kogukonna juhitud kohalik areng** ja **lihtsustatud rahastamise mehhanismid**.

III. Tulevane maaelu arengu poliitika peab maapiirkondade vajadusi tõsisemalt arvesse võtma

> **Terviklik lähenemine** maaelu arengule ning **kooskõlaline rahastamine** ELi, riigi ja piirkonna tasandi allikatest.
> **Maapiirkondadele avalduva mõju hindamise** jõulisem kohaldamine, et kõikides poliitikavaldkondades arvestataks tõsiselt maapiirkondade vajadustega.
> **Kohustuslik miinimumeraldis**, nt vähemalt 30% ELi pikaajalisest eelarvest, tuleks ette näha maaelu arengu (lisaks põllumajandusele). Alternatiiv: luua sihtotstarbeline **Euroopa Maaelu Arengu Fond (ERUDF)**.
> **Kogukonna juhitud kohaliku arengu** meetodite, sh arukate külade laiem kasutuselevõtt – selleks tuleks eraldada kohustuslikult vähemalt 10% maaelu arengu rahastusest.

IV. Maapiirkondade pikaajalise visiooni muutmine konkreetseks strateegiaks ja maaelupakti mudeli elluviimine

> ELi maaeluvisiooni teisendamine **maaelu arengu strateegiateks**, mida saab ellu viia **riigi, piirkonna ja kohalikul tasandil** ja mis on kooskõlas ELi prioriteetidega ning sõnastatud partnerluses sidusrühmadega.

> **Kindel horisontaalne ja vertikaalne koordineerimine** (maaelupakti mudel) selleks määratud valitsusliikmete kaudu, kohustuslikud ministeeriumidevahelised koordineerimisrühmad (riigi/piirkonna tasand) ja kohustuslik koordineerimine asjaomaste peadirektoraatide vahel (ELi tasand).

V. Suutlikkuse suurendamine ja isevastutuse loomine kohapeal

> **Tehniline tugi, võrgustike loomine, suutlikkuse suurendamine** – see aitab kohalikel omavalitsustel, kodanikuühiskonna organisatsioonidel, kohalikel kogukondadel ja väikeettevõtjatel orienteeruda rahastagemehhanismides ja ellu viia innovaatilisi projekte.
> **Stardirahastuse pakkumine** projektide ettevalmistamiseks ja ideede arendamiseks kohalikul tasandil ning **lihtsustatud taotlusmenetlus**, sh tulemuspõhised maksed ja rahastamismudelid.

VI. Maapiirkondadele tehtavate ELi kulutuste parem järelevalve

> **ELi vahendite märgistamine sektorite ja territooriumide kaupa**, et suurendada läbipaistvust ja vastutuse võtmist. Territooriumide kaupa märgistamine aitaks arvestada maapiirkondade eripära ja vältida olukordi, kus rahastamisest saavad ebaproportsionaalselt suurt kasu suutlikumad piirkonnad.
> **SMART-näitajad** (konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, asjakohased ja ajaliselt piiritletud näitajad), et hinnata maaelu projektide lühi- ja pikaajalist mõju ning tasakaalustada kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid aspekte. **Tehniline tugi** maapiirkondade sidusrühmadele näitajate tõhusaks kasutamiseks.

*Maaelupakti koordineerimisrühma deklaratsioon võeti 12. detsembril 2024 konsensuslikult vastu ja selles esitatakse strateegiline ettepanek 2027. aasta järgsete ELi fondide ja poliitika kohta. See on kollektiivne vastus küsimustele, mis toodi välja Euroopa Komisjoni aruandes **ELi maapiirkondade arengu pikaajalise visiooni kohta** märtsis 2024.*

Maaelupakti koordineerimisrühm on maaelupaktis osalejatest moodustatud vaba tööühm pakti edasiseks arendamiseks ja selle protsessi juhtimiseks.

Maaelupakt on eri juhtimistasandeid ja sidusrühmi ühendav koostööraamistik maapiirkondade probleemidega tegelemiseks.

Ühinege maaelupakti kogukonna ja veebiplatvormiga
https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/become-member_en

 ruralpact.rural-vision.europa.eu/index_en

 info@rural-pact.eu

Väljendatud arvamused kajastavad vaid maaelupakti koordineerimisrühma seisukohti ja neid ei tohiks pidada Euroopa Komisjoni ametlikuks seisukohaks.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2025

© Euroopa Liit, 2025. CC-BY 4.0

Kaanefoto: © Flickr

Maaelupakti tugiamet on projekt, mida rakendab

PRINT ISBN 978-92-68-25717-3 doi:10.2762/1451743 KF-01-25-008-ET-C

PDF ISBN 978-92-68-25716-6 doi:10.2762/0734166 KF-01-25-008-ET-N

Rahastanud
Euroopa Liit